Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga: auginame neabejingus

Indrė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga (PLJS) – jau beveik penkis dešimtmečius gyvuojanti organizacija, vienijanti lietuvių ir lietuvių kilmės jaunimą, kuris gyvena už Lietuvos ribų. Bėgant laikui, jaunimas suauga, keičiasi laikai, politinė situacija, tad negali likti visai nepakitę ir lietuviškų bendruomenių bei organizacijų tikslai, jų apimtis, paskirtis, o galbūt netgi statusas visuomenėje.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB), buvo įkurta 1949 m. birželio 14 d. ir vienija visus lietuvius, kurie dėl įvairiausių priežasčių yra išsibarstę už Lietuvos ribų ir pripažįsta šios veiklos principus. PLB siekia puoselėti lietuviškumą bei palaikyti Lietuvą ir gerais, ir prastesniais momentais, o po Nepriklausomybės, pasaulio lietuviai kartu švenčia šventes, ambasadoriauja – kviečia atvykti, dalinasi žiniomis apie Lietuvą ir ragina nepamiršti savo šaknų iškeliavus pažinti pasaulio.

PLB pažymi: „Jaunimo auklėjimas, jo veikla ir užimtumas turi būti vienas iš svarbiausių tautos išlikimo uždavinių.“ Šis kiek formalus siekis „užsiauginti“ potencialių patriotų, atvedė PLB į 1966 m., kai buvo sušauktas pirmasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas, o 1972 m. – įsteigta Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga (PLJS), jungianti išeivijos jaunimą.

> *Atstovaudami jaunimui iš viso pasaulio, pripažįstame jo įvairovę, todėl negalime būti šališki kurio nors politinio ar religinio judėjimo atžvilgiu.*

PLJS yra nepolitinė organizacija, todėl vengia šališkų politinių kampanijų ir

kategoriškų pareiškimų. Atstovaudami jaunimui iš viso pasaulio, pripažįstame jo įvairovę, todėl negalime būti šališki kurio nors politinio ar religinio judėjimo atžvilgiu. PLJS vienija laisvus, tolerantiškus, sąmoningus žmones, kurie pritaria lietuvybės misijai, yra smalsūs ir išradingi. Nauji požiūriai ir naujos tradicijos skleidžiami per jaunimo sąjungų veiklas. Kreipiame didžiausią dėmesį į jaunesnę, jauniems būdingų pomėgių turinčią auditoriją. Aktyviai prisidedame prie stažuočių ir savanorystės programų sklaidos, šviečiame grįžimo į Lietuvą klausimais, bendradarbiaujame su profesionalų tinklais, dalinamės pasiekimais, atstovaujame lietuvių jaunimo balsui ir nuomonei. Organizuojame Kongresą, kuris kas ketverius metus surenka jaunimo atstovus iš daugiau nei 30 šalių. Išlaikydamas pagarbą išeivijos lietuvių bendruomenei ir jos tradicijoms, jaunimas neretai veikia išvien su bendruomenėmis ir stengiasi išlaikyti santykius, tvirtinamus abipusiu palaikymu.

Kol jautiesi jaunas, tol toks ir esi. Nors oficialiai pranešama, kad priklausyti PLJS galima iki 35 metų, jaunimo sąjungose yra įvairaus amžiaus „jaunimo“, kuris jau ir peržengęs amžiaus limitą, tačiau prijaučia mūsų idėjoms. Šis platus apibrėžimas, nepaisant įvairių diskusijų, liko nuo pat pirmojo Kongreso. Vienas PLJS sumanytojų PLB pirmininkas J. J. Bachunas, žaismingai prisistatęs „prinokusiu jaunuoliu“, tuomet buvo perkopęs septyniasdešimtmetį. Tad prasmės skirstyti ir dėlioti visus į amžiaus rėmus nėra. Niekas neveja lauk ir neverčia eiti į kitas organizacijas – kol jautiesi savo vietoje, tol renginiuose esi laukiamas!

> *Kai tokie „nerealūs“ žmonės mus supa, laikas, kurį investuojame organizuodami, atsiperka per pirmas tris šypsenas.*

Jaunimas įvairiuose kraštuose susitinka taip, kaip jaučia norintys: ar tai protmūšiai, vykstantys kas mėnesį, ar tai vakarai baruose – kiekviena jaunimo sąjunga turi savo įpročius ir pomėgius. Vienijantys renginiai – visuotiniai susirinkimai (kuriuose ir užgimsta naujos valdybos ir pirmininkai), diskusijos, dirbtuvės, kraštų suvažiavimai, surenkantys į vieną vietą aktyviausius narius iš įvairių šalių. Kai kurių renginių laukiame lyg draugų susitikimų. Kai tokie „nerealūs“ žmonės mus supa, laikas, kurį investuojame organizuodami, atsiperka per pirmas tris šypsenas.

Kovo pradžioje viešojoje erdvėje iškilo įvykis – nevyriausybinių jaunimo organizacijų rengiama diskusija apie visuomenės pasitikėjimą su žiniasklaidos atstovais ir politikais buvo atšaukta, trims dalyviams pranešus, kad atsisako dalyvauti. Skaudžiausiu kirčiu pasirodė Seimo pirmininko komandos žodžiai, esą jie nemato prasmės dalyvauti, nes viskas jau ir taip aišku. Jaunimui buvo pasiūlyta geriau ateiti į ekskursiją po Seimą.

Nepagarba? Tikrai taip. Toks pareiškimas ir parodo, kaip jaunimo balsas yra užtildomas. Toks santykis sukelia dvejonių dėl atgalinio ryšio, kai kurie jauni žmonės ima galvoti: tai kam tada stengtis?

Tai buvo pilietiškumo išbandymas. Ir ne tik jaunimui. Pasipylė komentarai apie jaunimo neaktyvumą rinkimuose, jaunimo organizacijos buvo įžeidinėjamos, vadinant jas „piešimo ir rankdarbių klubais“.

> *Stereotipus ir išankstines nuostatas gali pakeisti tik rodydamas pokytį ir rezultatą.*

Apie pasaulio jaunimą stereotipiškai kalbama, kad jis abejingas politiniams

klausimams, pasyvus, gyvenantis tik šiandien, tačiau taip būdavo reaguojama į kiekvieną jaunąją kartą ir tai greičiausiai patirs daugybė kitų ateities kartų. Kas belieka? Stereotipus ir išankstines nuostatas gali pakeisti tik rodydamas pokytį ir rezultatą. Neigiamos nuomonės kyla iš tyro nežinojimo, o gal tiesiog nesidomėjimo.

Prie didžiųjų asmenybių, kurios figūravo PLJS, galima priskirti kiekvieną jaunuolį, kuris kada nors prisidėjo prie Jaunimo Sąjungos veiklos nuo pat 1972 m. Be jų nebūtų mūsų. O tarp asmenybių, nuolat pastebimų lietuvių bendruomenės veiklose, yra 2003–2006 m. buvusi PLJS pirmininke Dalia Henke, kuri šiuo metu yra PLB pirmininkė, ir arkivyskupas Gintaras Grušas – buvęs PLJS pirmininku 1983–1987 m. Jaunimo Sąjunga daugeliui tampa kelio pradžia, kai išmokstamos svarbiausios tautinio bendruomeniškumo pamokos.

> *Kiekviena karta iš naujo permąsto praeitį ir randa savo santykį su istorija.*

Jaunoji karta sparčiai žengia į priekį – užaugę laisvėje, šie žmonės vis labiau keičia pasaulį – nuo kultūros iki politikos. Laisvė keliauti, žodžio laisvė ir laisvė pasirinkti tai, kas įdomu, veda į priekį. Kiekviena karta iš naujo permąsto praeitį ir randa savo santykį su istorija. Siekdamas progreso, jaunimas nesilaiko sustabarėjusių praeities nuostatų. Diskusijos, konferencijos ir jų temos pasaulio lietuvių jaunimo renginiuose būna vis aktualesnės, o „akiplėšiškas“ užsispyrimas neretai atneša teigiamų rezultatų ir išvadų. Jaunimo balsas stiprėja ir tai – žavu.

Neretai vyresnieji į mūsų bendruomenę paleidžia strėles – jaunimas griauna tai, ką vyresnieji puoselėja, negerbia pastarųjų ir nesidomi praeitimi, istorija ir nuopelnais. Dėl šio nesusipratimo jaunimas neretai yra atribojamas be galimybės įrodyti savo vertę. Susiduriame ir su kritika dėl savo naujų požiūrių – jaunimo veiklos socialinėje erdvėje pavadinamos „mygtuko paspaudimu“, o mintys užginčijamos kaip visai nenaujos. Norėčiau paneigti šį nusistatymą – nauja perspektyva dar niekada nepakenkė, o ir sugebėjimas mintis atgaivinti, pritaikant jas įvairioms auditorijoms (kad ir per socialinius tinklus), nėra priešprieša, o kaip tik pagalba idėjoms. Pats jaunimas tikrai nenori priešintis vyresniems. Jaunimo sąjungos neretai kviečiasi istorikus, nagrinėja praeities vingius, kuria renginius, iniciatyvas, kuriomis pažymi svarbių asmenybių jubiliejus ar reikšmingų įvykių datas, pritaiko vyresniųjų temas šiuolaikinei auditorijai.

Istorija užfiksavo ir jaunimo indėlį keliaujant į nepriklausomybę. Kadaise, reaguodama į tarptautinės padėties pokyčius ir atsižvelgdama į tautos interesus, PLJS išsakė savo poziciją Lietuvos laisvinimo bylos klausimu. Ji įsipareigojo reikalauti Lietuvai ir joje gyvenantiems žmonėms teisių ir laisvių, pripažintų Jungtinių Tautų Chartijoje ir Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, rengė demonstracijas, palaikė vyresniųjų mintis ir skleidė jas tarp jaunimo.

Jaunas žmogus kurs ateitį ir bus tąsa to, ką paliks vyresnieji.

Vienareikšmiškai jaunimas stengiasi išlaikyti savo pozicijas ir šių dienų aktualijose – dažnai teiraujamasi jaunimo nuomonės, o PLJS atstovai stengiasi ginti pasaulio lietuvių idėjas viešojoje erdvėje. Šiandieniniame dvigubos pilietybės diskurse jaunimas siekia šviesti visuomenę apie šios idėjos svarbą ir kuo plačiau skleisti žinią diasporose.

Jaunas žmogus kurs ateitį ir bus tąsa to, ką paliks vyresnieji. Tad viskas, ko galėtume prašyti pastarųjų, tai – diskutuoti, nes tik diskusijose gimsta tiesa.

Viršuje nuotraukoje – Indrė Aleksandravičiūtė. Artūro Zelenkausko nuotraukos.

Straipsnis spausdintas žurnalo „Pasaulio lietuvis“ 2018 m. balandžio mėn. 4/566.

Mielai pasidalysime žurnale skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS, RADIJO IR TELEVIZIJOS RĖMIMO FONDAS